

POLITICA NOASTRĂ

Pentru a dovedi că politică noastră, a socialiștilor grupați în jurul „Revistei sociale“ și a ziarului „Muncitorul“ are sprijinul capului teoretic al partidei social-democratice din lumea întreagă, publicăm aici un răvaș al lui *Friedrich Engels*. Pentru a ușura înțelegerea celor scrise în răvaș vom spune că după dezbinarea ce-a urmat între câțiva socialiști din București, adunați în jurul „Luptei“ d-lui Panu, și întreaga partidă socialistă din țară, un șpion liberal se găsisse cu cap a se alătura pe lângă cei de la „Lupta“ și chiar trimesese o corespondență veninoasă la „Le socialiste“, la Paris. Noi atunci, crezând că greșala celor pomeniți mai sus iese trecătoare, și nevroind să se facă dușmănie mai mare aducând înaintea partidei socialiste din Europa și America neînțelegerile noastre, am scris o circulară și am trimes'o la conducătorii partidelor din Germania, Anglia și Franța, în acea circulară am explicat politica noastră, când cu venirea regelui în Iași. Unul din aceste răvașe a ajuns în mîna lui Fr. Engels, care ne-a făcut cinste trimetîndu-ne scrisoarea ce publicăm mai la vale, fiind că tocmai acum iese timpul cel mai potrivit.

123 Regent Park Road, N. W.

Londra la 4 Ian. 1888

Scumpe cetățene,

Prietenui mei K. Kautsky, redactorul revistei „Die Neue Zeit“ mi-a dat mai multe numere din „Revista sociala“ și din

„Contemporanul“ cari numere cuprind, între alte materii, traducere-
rile câtor-vă din scrierile mele și anume „Origina familiei etc.“
Dați-mi voie să vă mulțămesc pentru osteneala ce-ați avut pentru
a face înțelese de cetitorii romîni aceste scrieri. Pe lângă cîntea
ce mi-ați făcut ast-feliu, imi făcurăți și îndatorirea de a mă ajuta
să învăț în sfîrșit o leacă limba romîină. Zic în sfîrșit, căci sînt
la cincî-zeci de ani de cînd m'am încercat, dar în deșert, cu „Gra-
matica comparată a limbelor romanice“ a lui Dietz. Mai în urmă
mi-am fost adus gramatica lui Cîionca; dar fără bucăți de cetit, și
fără dicționare, nu înnaintăm de feliu. Cu traducerea d-tale
am putut face oare-și cari progres: textul mîeu, etimologia la-
tinească și slavă mi-au ținut loc de dicționariu, și din pricina tra-
ducerei d-tale pot zice acuma că limba romîină nu mai iese pen-
tru mine o limbă cu desăvîrșire necunoscută. Totu-și dacă veți
putea să-mi spuneți ce dicționariu mai bunîșor să-mi cumpăr, din
românește în nemțește, în franțuzește ori în italienește, ași fi în-
datorat; ast-feliu ași putea înțelege mai ușor articolele originale
și broșurile: „Ce vor socialiștii romîni?“ și „Karl Marx și econo-
miștii noștri“ trimes de Kautsky.

Cu mare plăcere am văzut că socialiștii din Romăniea pri-
mesc, în programul lor, principiile de căpetenie ale teoriei care a
izbutit a adună într'un mănunchiu de luptători mai pe toți socia-
liștii din Europa și din America--îe vorba de teoria prietenului
mîeu, răposatul Karl Marx. La moartea acestuî mare cugetăto-
riu, starea socială și politică, progresele partidei noastre în toate
țerile civilizate l'au făcut să închidă ochii cu încredințarea că si-
lințele sale pentru a întruni într'o singură armată puternică, și sub
acela-și steag, pe proletarii din cele două lumî, se apropieau de
izbutirea cea mai desăvîrșită. Dar dacă ar fi putut să-și închi-
puie nespusele progrese ce am făcut de atunci, în America și
în Europa!

Aceste progrese au fost atît de mari în cît, cel puțin partida
din Europa, poate și trebuie să aibă o politică internațională co-
mună. În această privință, mă simt foarte mulțămit văzînd

că sînteți, în principiu, de o părere cu noi și cu socialiștii apuseni. Traducerea articolului meu „Despre starea politică a Europei“ și răvașul ce l-ați trimis la redacția revistei „Die Neue Zeit“ îmi sînt destulă dovadă.

În adevăr, noi cu toții vedem în față-ne aceea-și piedecă uriașă care oprește dezvoltarea liberă a tuturor popoarelor, și a fie-cărui popor în parte; dezvoltare fără care nu am putea nici să ne gîndim la revoluția socială, nu tocmai să o săvîrșim în toate țerile, ajutîndu-ne unii pe alții. Această piedecă iese vechea sfîntă Alianță a celor trei ucigași ai Poloniei, alianță cîrmuită, de la 1815, de către țarismul rusesc, și ținută pînă în zilele noastre cu toate sfelizile trecătoare ce-au avut loc între aliați. La 1815 alianța a fost întemeiată în potrivea spiritului revoluționar al poporului francez; la 1871, fu întărită prin rîpirea Alsaciei și a Lorenei de la Franția, rîpire care făcî din Germania roaba țarismului și din țar cîrmuitorul Europei; în 1888, alianța iese ținută pentru a înnăbuși mișcarea revoluționară în lăuntrul celor trei împărății, cererile naționale cît și mișcările politice și sociale ale muncitorilor. Rusia, bucurîndu-se de-o poziție strategică așa în cît iese mai peste putința a fi cucerită, țarismul rusesc formează sîmburele acestei alianțe, rezerva cea mare a reacțiunii europene. Căderea țarismului, nemicirea acestui vis reu care apasă peste Europa întregă, iese după noi cea di'ntăiu condiție pentru dezrobirea națiilor din mijlocul și din resăritul Europei. Țarismul căzînd, puterea nelegîuită reprezentată acuma prin Bismarck, lipsită de sprijinul său cel mai puternic, va cădea și ioa; Austria se va desface în bucăți, pîrzînd singura pricină de viață ce mai are, datorie de-a împiedeca prin existența sa pe țări de-a înghiți națiile împrăștiute de la Karpați și din Balcani; Polonia va înviea din nou; Rusia mică va putea să și aleagă în libertate legăturile sale politice; Romîni, Maghiari, Slavi de la amieză, liberi de orî-ce amestec străin, își vor putea regula între dînșii treburile și hotarele lor; în sfîrșit aleasa nație a Rușilor mari va putea să îndeplinească nu cucereri nefolositoare dar de folos țarismului, ci a-

devărata-î menire civilizatoare în Asiea și își va dezvăli în legătură cu apusul însemnatele-î facultăți intelectuale în loc de a-și jertfi singele cel mai prețios în spînzurători și în catorga.

Afară de acestea D voastră Romîniî trebuie să fi cunoscînd țarismul: ați suferit în destul prin reglementul organic al lui Kisseleff, prin înădușirea răscoalei de la 1848, prin rîpirea de două ori repetată a Besarabiei, prin năvălirile fără număr în Romăniea, ca și cum țara ar fi fost un simplu popas rusec pe drumul spre Bosfor; prin siguranța că neatîrnarea națională a Romăniei va încetă pe dată ce s'ar îndeplini visul țarismului, cucerirea Constantinopolului. Până atunci țarismul vă momește aretîndu-vă Transilvania romănească pe mînele Maghiarilor; pe cînd tocmai țarismul o ține deosebită de, Romăniea; dacă mîne despotismul din Petersburg ar cădea, poi-mîne n'ar mai fi în Europa nici o Austro-Ungarie.

Acuma alianța pare desființată, războiul pare neflăturat. Dar chiar dacă va fi război, se va face numai pentru a aduce la ascultare pe Austro-Ungaria și pe Prusia, cari nu se prea dau după pâr. Să nădăjduim că nu se va începe război; în asemenea luptă, n'am putea să ținem cu vre-o unul din luptători, din potrivă le-am dori să fie *cu toții* bătuți, dacă s'ar putea. Ar fi un război groznic. Dar fie ce-a fi, numai atîta îe sigur ori cum ar îeși la capăt tot în folosul mișcării socialiste are să se sfîrșască, și are să grăbească ajungerea clasei muncitoare la putere.

Iertați că lungesc atîta vorba, dar nu mi-a fost cu puțință să scriu unui romîn fără a-î spune părerea mea în aceste chestii arzătoare. Părerea mea, pe scurt, îeste că o revoluție în Rusia, acuma ar scăpa Europa de nenorocirile nespuse ale unui război general, și ar fi începutul revoluției sociale în toată lumea.

Dacă relațiile cu socialiști germani, schimbul de ziare etc. ar lăsa ce-vă de dorit, v'ași putea fi de folos și v'ași fi cu plăcere.

Primiți salutările mele frățești.

FR. ENGELS.